

Diabetesfoten

Erik Schvarcz
Överläkare
Medicinska kliniken USÖ

Diabetesfoten

- Viktigast är det förebyggande arbetet!!
- Titta på fötterna! Årskontroll
- Egenvård

Fotundersökning
vid diabetes

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION
AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES

Fotråd diabetes riskgrupp 1

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 1 – Mycket lågt risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 2

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 2 – Lågt till måttligt risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 3

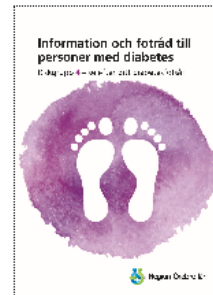
Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 3 – Högare risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 4

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 4 – Högast risk för fotkomplikation

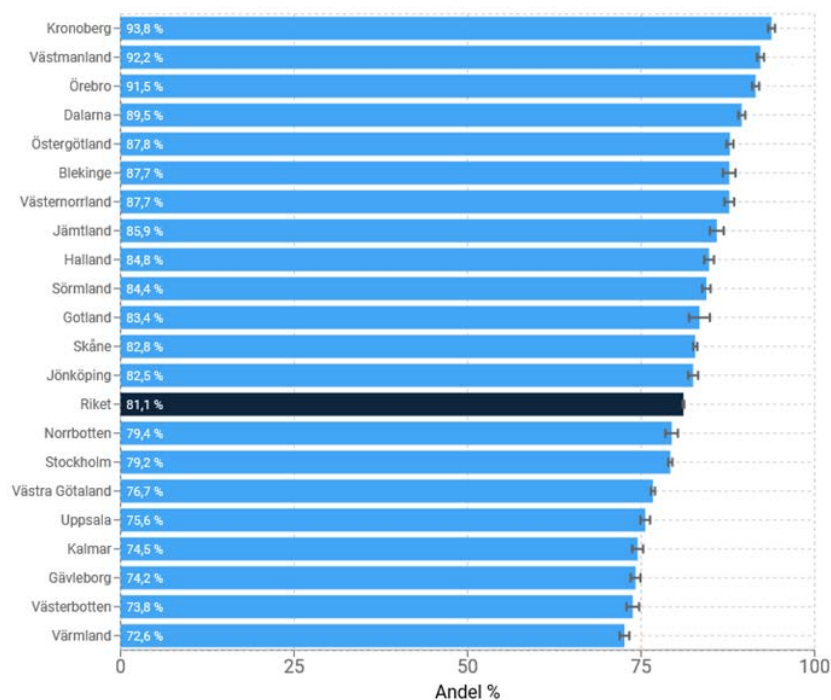
 Region Örebro län

Nationella diabetesregistret

Andel Fotundersökning senaste året

📅 januari 2019 - december 2019

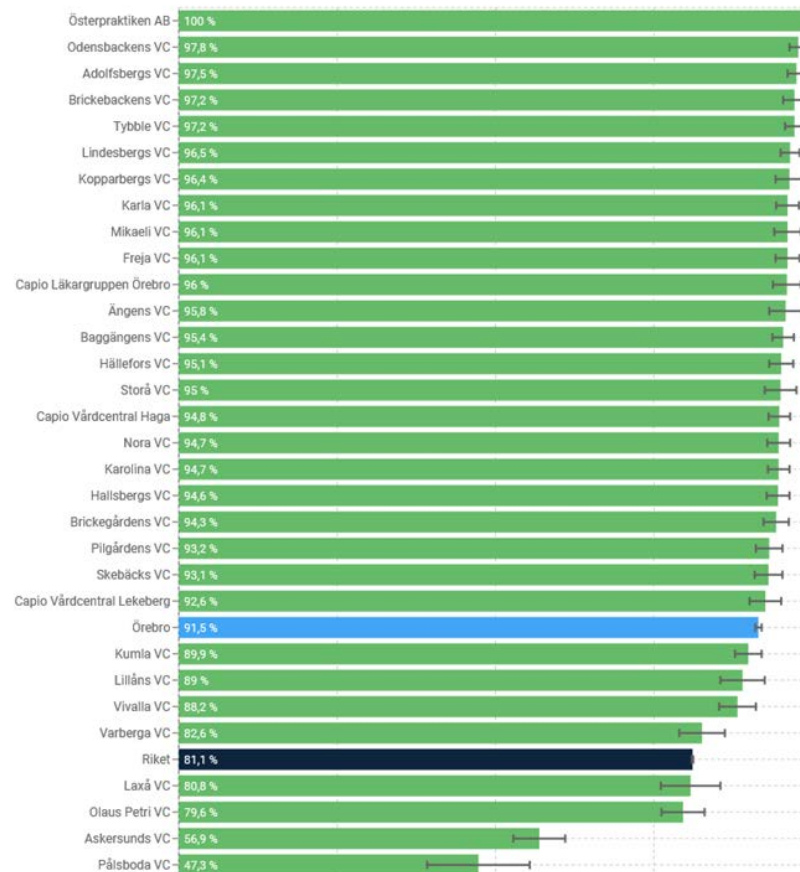
Vårdenhetstyp: Vuxenvård (Primärvård), Diabetestyp: Typ 2, Ålder: 18 till 99+ år

Andel Fotundersökning senaste året

📅 januari 2019 - december 2019

Vårdenhetstyp: Vuxenvård (Primärvård), Diabetestyp: Typ 2, Ålder: 18 till 99+ år

Diabetesfoten

- Viktigast är det förebyggande arbetet!!
- Titta på fötterna! Årskontroll
- Egenvård

Fotundersökning
vid diabetes

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION
AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES

Fotråd diabetes riskgrupp 1

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 1 – Mycket lågt risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 2

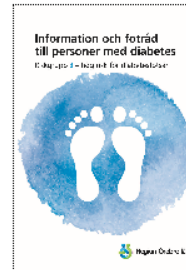
Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 2 – Lågt till medelt stort risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 3

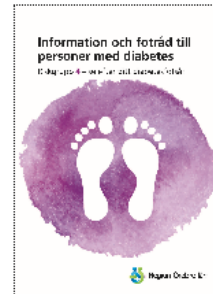
Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 3 – Hög till mycket stort risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 4

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 4 – Mycket stort till mycket stort risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Flödesschema, riskkategorier och guide till åtgärder

FIGUR 3. Flödesschema

Riskkategori	Symtom	Fotvård/ fotsjukvård	Årlig fotunder- sökning	Ortoped- teknisk behandling
1	Inga tecken på distal neuropati, perifer kärlsjukdom eller andra fotproblem	Utbildning i egenvård	JA	NEJ
2	Det finns tecken på distal neuropati eller perifer kärlsjukdom	JA	JA	JA
3	Tecken på distal neuropati eller kärlsjukdom, förekommit fotsår/amputation, fotdeformitet, hudpatologi (t ex callus/fissur)	JA	JA	JA
4	Föreligger pågående fotsår, oavsett neuropati eller kärlsjukdom, eller grav osteopati eller smärtsyndrom	JA	JA	JA

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION AV
FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES , 2018

Diabetesfoten

- Viktigast är det förebyggande arbetet!!
- Titta på fötterna! Årskontroll
- Egenvård

Fotundersökning
vid diabetes

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION
AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES

Fotråd diabetes riskgrupp 1

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 1 – Mycket lågt risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 2

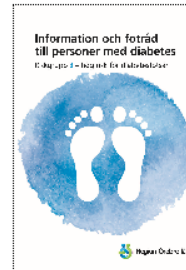
Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 2 – Lågt risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 3

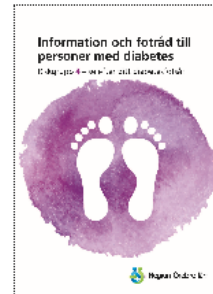
Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 3 – Medelhög risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Fotråd diabetes riskgrupp 4

Information och fotråd
till personer med diabetes
Riskgrupp 4 – Hög risk för fotkomplikation

 Region Örebro län

Diabetesfoten

- Viktigast är det förebyggande arbetet!!
- Titta på fötterna! Årskontroll
- Egenvård
- Riskgrupp 2 och högre, förebyggande fotvård
- 50% av alla som amputeras har diabetes
- Multidisciplinär fotmottagning, prio 1

Diabetessår - indelning

- **Neuropati** – dålig känsel, ojämn belastning, fotdeformiteter
- **Angiopati** – dålig cirkulation, missfärgning, smärta
- Blandbilder - neuroischemiska
- **Charcotfot** – inflammation i skelettet

Charcot fot

Normal Foot

Charcot Foot

Diabetessår - indelning

- **Neuropati** – dålig känsel, ojämn belastning, fotdeformiteter
- **Angiopati** – dålig cirkulation, missfärgning, smärta
- Blandbilder - neuroischemiska
- **Charcotfot** – inflammation i skelettet

Neuropatiska sår

Angiopatiska sår

Diabetesfoten – allmänna åtgärder

- Sockerkontroll
- Övriga riskfaktorer
- Rökning
- Nutrition
- Sjukskrivning?

Checklista för bedömning och behandling (öppenvård)

Vårdriktlinje för diabetesfoten och diabetesfotsår i primärvård
Författat av: Gustav Jarl, ortopedingenjör

Camilla Palm, diabetessköterska, Haga vårdcentral

Lena Gidlöf Tortela, fotterapeut, Adolfsbergs vårdcentral

Owe Lindh, distriktsläkare, Pilgårdens vårdcentral

AVLASTNING	Hur har såret uppkommit? Hur kan det avlastas?	Sängläge, rullstol, kryckor Skor, Inlägg, sjukskrivning Ortopedteknik
ÖDEM	Venös insuff (DVT?) Hjärt/njursjukdom? Infektion? Charcotfot?	Linda, stödstrumpor, flow- throner, Utrledning? Farmaka Odling Röntgen
INFEKTION	Rodnad, svullnad, värmeökning Sekretion Lukt CRP?	Öppna och revidera Mekanisk rengöring Odlå ALLTID Antibiotika?
CIRKULATION	Ankeltryck under 80? Otydliga pulsar i dopplern? Hyperemisk fot som vitnar i högläge? Smärtor behöver ej förekomma Rökare ?	Remiss till kärlkirurg Ring och diskutera Pausa blodtrycksmediciner?
NUTRITION Vätskebalans	Intag av näring och dryck? P-Glukos? Tecken på intorkning? Blodtryck/puls?	(Temporär?) Insulinbehandling Dryck Extra Näringsintag
SMÄRTA	Inflammatorisk Neuropatisk Ischemisk	Farmaka Lokal smärtlindring? (ej NSAID vid bensvullnad, hjärtsvikt eller njursvikt)
OMLÄGGNINGAR	Undersök HELA Sårhålan Fas i sårläggningen? (inflammatorisk eller granulationssfas) Penetrera hela sårets djup. Sårfläckor Sårkanterna (omgivande hud)	INFLAMMATORISK fas: Daglig mekanisk rengöring GRANULATIONSFAS: Glesa ut och skydda sårytan. Håll såret lagom fuktigt Kontakt med HELA sårytan Vårda sårkanterna
UPPFÖLJNING	Snabb uppföljning vid debut Försök få till kontinuitet.	Vem, var när? DOKUMENTATION till den som följer upp!

Diabetesfoten – specifika åtgärder

- **Neuropati**
 - Avlastning
 - Sårrevision, aktiv hållning
 - Odlä, ev antibiotika
 - Linda om ödem
- **Angiopati**
 - Tåtryck
 - Odlä, ev antibiotika
 - Skydda foten, passiv hållning

3 Flödesschema

Diabetesfoten: riskgruppering och

